

ІСТОРИЧНИЙ АСПЕКТ СТАНОВЛЕННЯ ГРИ В НАСТІЛЬНИЙ ТЕНІС НА ТЕРЕНАХ УКРАЇНИ

Ліліана Рядова¹, Наталія Цигановська², Владислав Рожков³

¹Кандидат наук з фізичного виховання та спорту, старший викладач кафедри здорового способу життя, технологій і безпеки життєдіяльності Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця, *phe.hnei@gmail.com*;

²Завідувач кафедри фізичної культури і здоров'я Харківської державної академії фізичної культури, *pcyganovskaa@gmail.com*;

³Кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент кафедри олімпійського та професійного спорту, Харківська державна академія фізичної культури, *Vladyslav.oleksandrovyeh@gmail.com*

Вступ. Систематичні заняття настільним тенісом сприяють зміцненню здоров'я; поліпшенню фізичного розвитку, функціонального стану серцево-судинної, дихальної систем та зорового і рухового аналізаторів, стійкості уваги, оперативності мислення, рухової пам'яті, простої та складної рухової реакції; підвищення рівня фізичної підготовленості; зацікавленості у систематичному відвідуванні занять з фізичного виховання [1, 3, 5].

На думку В. С. Цвинтарного [6], настільний теніс є ефективним засобом оздоровлення і спортивного вдосконалення. На відміну від інших ігрових видів рухової активності, він не потребує складної організації і матеріально-технічного забезпечення [4].

Простота інвентарю, нескладність вибору місця для гри і його устаткування дають можливість займатись настільним тенісом людям будь-якого віку та статі [6].

Видовищність, позитивний вплив на фізичний та функціональний стан різних верств населення обумовили введення гри в настільний теніс у систему фізичного виховання закладів освіти України [1].

Мета дослідження: розглянути історичний аспект виникнення та розвитку гри в настільний теніс на теренах України.

Методи дослідження: теоретичний аналіз і узагальнення наукової та методичної літератури.

Результати дослідження. В Україні гра в настільний теніс є порівняно молодий вид спорту та рухової активності. Разом з цим, він все більше стає популярним серед різних верств населення [6].

У період з 1926 року по 1930 рік відбувається масове поширення настільного тенісу в Україні. Однак одноманітна та примітивна техніка гри поступово спричинила втрату інтересу до неї, припинився випуск інвентарю.

В 1932 році настільний теніс перестав існувати як вид рухової активності.

Відродження настільного тенісу почалося лише в післявоєнні роки.

В Україні ініціаторами відродження гри були Ю. Ревіс і А. Рисс – у м. Харкові; Ф. Глаз, В. Туранов, С. Гальський, О. Сирота – в м. Києві; З. Розенберг і О. Пастернак – в м. Одесі; Р. Газда – у м. Львові та ін. Вони стали популяризувати гру в настільний теніс, залучаючи до занять зазначеним видом рухової активності молодь і старше покоління.

Відсутність інвентарю, зокрема губчатої гуми для ракеток і целулоїдних м'ячів, загальмувала масове поширення настільного тенісу в перші післявоєнні роки.

В 1950 році в Україні були організовані перші офіційні змагання з настільного тенісу, переможцем яких став Є. Шицер (м. Львів). З 1951 року розіграш першості України проводиться систематично [7].

Із здобуттям Україною незалежності гра в настільний теніс знову стає найбільш популярним і «привілейованим» видом серед спортивних ігор.

Федерація настільного тенісу України постійно сприяє розвитку виду спорту.

В Україні систематично проводяться чемпіонати України в різних вікових категоріях: для молоді, юніорів, міні кадетів, кадетів, дорослих.

Найбільш титулованими чемпіонами України в період з 1991 року по 2020 рік були: серед чоловіків – Коу Лей; серед жінок – Тетяна Біленко.

У 2007 році замість чемпіонату України проводилася Всеукраїнська Спартакіада, чемпіонами якої стали Євген Прищепа та Маргарита Песоцька [1, 2].

Гра в настільний теніс культивується в усіх областях України, зокрема на Харківщині.

Найкращими тенісистами Харківщини є: Тетяна Біленко, Микола Тельной, Анна Храмцова, Анна Гапонова, Наталія Просвірніна, Сергій Коваль, Олена Ковтун.

Значні успіхи на міжнародному рівні мають українські спортсмени паралімпійці: Віктор Дідух, Вікторія Сафонова, Іван Май, Михайло Попов, Марина Литовченко, Роман Гулик, Антоніна Ходзинська, Максим Ніколенко, Олександр Єзик, Юлія Клименко, Іван Омельчук, Юрій Щепанський, Лев Кац, Василь Петрунів, Наталя Косміна, Вадим Кубов, Віктор Карп.

О. А. Каспаров є головним тренером національної паралімпійської збірної України з настільного тенісу [7].

Висновки. В Україні гра в настільний теніс відіграє важливу роль у популяризації фізичної активності серед різних верств населення. Систематичні заняття зазначеним видом рухової діяльності сприяють поліпшенню фізичного стану, функцій систем та активності аналізаторів.

Джерела та література

1. Жуковський Є. І., Мичка І. В., Булгаков О. І. Настільний теніс : метод. реком. Житомир : Видавництво ЖДУ ім. І. Франка, 2021. 65 с.
2. Лавор Н. Л., Долинніна М. М., Алексеева Н. Є. Методичні рекомендації до застосування настільного тенісу для студентів усіх напрямів підготовки бакалаврів денної форми навчання. Київ : НУХТ, 2013. 54 с.
3. Несен О. О., Соколова Т. Є. Рекреаційна спрямованість тенісу настільного як засіб популяризації гри. *Науковий вісник ужгородського університету. Серія : «Педагогіка. Соціальна робота»*. 2018. Вип. 1 (42). С. 344–349.
4. Рядова Л. О., Склярєнко В. П., Подмарьова І. А. Роль настільного тенісу у фізичному вихованні здобувачів вищої освіти. *Креативний простір: електрон. наук. журн. Харків: СГ НТМ «Новий курс», 2022. № 9. С. 65–66.*
5. Супруненко М. В. Оздоровчій напрямок занять з настільного тенісу. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія № 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт): зб. наукових праць / за ред. О. В. Тимошенка. Київ : Видавництво НПУ імені М. П. Драгоманова, 2021. Вип. 11 (143) 21. С. 139–141.*
6. Цвинтарний В. С. Настільний теніс: історія виникнення, вправи з варіативного модуля. *Педагогічний вісник*. 2022. № 1–2. С. 63–67.
7. Шевченко О. О., Паєвський В. В. Бадмінтон, настільний теніс, теніс : навч. посіб. 2-е вид., перероб. й допов. Харків : ХДАФК, 2021. 119 с.